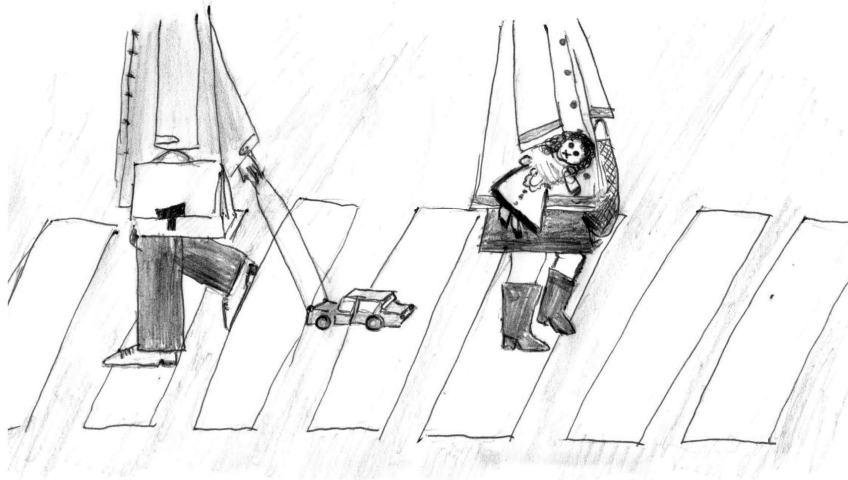

Kpoverello

2010. 01. 17. I. évfolyam 8. szám

Férfinak és nőnek teremtette

Kedves Testvérek!

Mitől nő a nő? Mitől férfi a férfi? Mindez pusztán biológia kérdése vagy ennél több? Csernus Imre két vaskos könyvet szentelt ezeknek és ehhez hasonló nagy kérdéseknek. Mi csak néhány gondolatot, ötletet vetünk fel, csak felhívjuk rá a figyelmet, hogy érdemes ezeken a dolgokon elgondolkodni. Érdemes utánaolvasni. Érdemes magunkba nézni.

Azt hiszem, nem mondok újat azzal, hogy a nemiség kérdésköre még ma is sokszor tabu. A tévéből, sajtóból ömlik a szexualitás, mégsem mondhatjuk, hogy igenis ezek a dolgok életünkben a helyükön vannak. Sokszor ott lappangnak évekig bennünk a nemiségünkkel kapcsolatos problémáink, mert nem merünk beszélni róluk, nem merünk kérdezni, tanácsot kérni. Egyáltalán kitől is kérjünk tanácsot? Hogyan élhetjük meg helyesen a nemiségünket? Mi a helyzet az ebből fakadó vágyainkkal? Milyen egy keresztény nő? Milyen egy keresztény férfi? Egyáltalán léteznek még világi keresztény férfiak? Miért jár sokkal több nő templomba? Miért gyanús az a férfi, aki rózsafüzért imádkozik? El tudjuk fogadni, hogy nők és férfiak vagyunk? Igaz, hogy a nők egyre jobban elférfiasodnak, a férfiak elnőiesednek? Vagy ez a megfigyelés csak konzervatív veszmadarak huhogása? Milyen egy jó házasság? Egyáltalán létezik? Mi a helyzet azzal, aki nem él házasságban, és nem is szeretne? Ellötte az életét? Miért nem értjük egymást olyan sokszor mi nők és férfiak? Tényleg falként emelkednek közöttünk a férfi és női kommunikáció sajátosságai? Hogy látja a világot egy férfi? Hogyan gondolkodik? Miért töltenek órákat a kozmetikusos polc előtt a nők, és hogy bírnak annyit beszélni olyan rém unalmas dolgokról? Miért tudnak olyan kicsi dolgokon kiakadni, sírni minden kis hülyeségen? Mért teremtett Isten férfiakat és nőket? Ő vajon hogyan képzelte el ezt az egészet?

Kedves olvasó, ha benned is hasonló kérdések vihara kavarg, most itt az alkalom, hogy még jobban elgondolkodj.

a szerk.

Igazi Férfi, Igazi Nő

Keleti katasztrófa

Egy másodlagos érzés. Szent vitorlaként ereszkedik
Belénk, mindannyiunkba. Elindulunk, de vissza-visszanézünk.
Hosszas habozásunkban elmászkalnak a magaslatok.
Micsoda bájos férfi! Micsoda táj!

*Cseke Róbert: Keleti katasztrófa című kötetéből (Kriterion, 2009).

Coffice Diary

The lament of Christmas

This time of year is characterized by the abandoned and lonely Christmas trees that people as aware citizens may see near the garbage canes or containers all over the city. These desolate, former pets of the Christmas household are now a mere marker of the successful return of quotidian January life. People go back to work. Schools, universities are refilled. Offices get rid of their Christmas decorations, and roughly until the 9th or 10th of January one can here 'Happy New year wishes' all over the street as a posthumous signal of the late holidays. These are the ashes and the smoke of Christmas. Apparently. But is it really the case?

Gál Dalma

A férfi és a nő a teremtéselbeszélésekben

A Bibliában két teremtéselbeszélés foglalkozik a férfi és a nő teremtésével. Az első elbeszélés a világ teremtésére helyezi a hangsúlyt. Ter 1,27 így írja le az ember létrejöttét: „Isten megteremtette az embert, saját képmására, az Isten képmására teremtette őt, férfinek és nőnek teremtette őket.” Arról szerzünk tudomást, hogy a férfi és a nő egyetlen teremtő aktus eredménye, időrendi különbség nincs, mindkettő hordozza az istenképűséget.

A Ter 2 középpontjában az ember teremtése áll. Műfaja: etiológiai (okfejtő) jellegű elbeszélés, ami azt jelenti, hogy a jelenből kiindulva keres magyarázatot a szerző korában tapasztalt vagy általános jelenségekre. Ádám és Éva története nem természettudományos magyarázat az ember keletkezésére. Az *adam* nem tulajdonnév, hanem a földből, agyagból való törekeny emberre utal, nem tételez fel nemi elkülönítést, ami a nő megteremtésével jelenik meg.

A Ter 2,18 foglalkozik a nő megteremtésével: „Azután így szólt az Úristen: »Nem jó az embernek egyedül lennie. Alkotok neki segítőtársat, aki hozzá illő.«” Az *adam* egymagában befejezetlen. Ezért kap segítőtársat (*ezer*). Az *ezer* kifejezést az Ószövetség többször is alkalmazza Jahvéra, a szükségben levő ember segítőjére. Nem fejez ki semmilyen alárendeltséget. Az ember álma azt jelzi, hogy az asszony teremtése egyedül Isten titka, annak sincs emberi tanúja. A férfi oldalából való teremtés, mint kép, nagyon alkalmas az egyenrangúság, az összetartozás és a kölcsönös vonzás kifejezésére. Ezt az összetartozást fejezi ki az is, hogy a héber nyelvben az asszony szó az *is* (férfi) szónak a nőnemű alakja: *isa*. Érdekes, hogy a második teremtéselbeszélés szerint a férfi hagyja el apját és anyját, mert az ókori társadalomban fordítva történt. Egyes szerzők azt

feltételezik, hogy a szöveg gyökerei egy matriarchális társadalomra nyúlnak vissza.

A bűnbeesés történetének elbeszélése abból indul ki, hogy: „Mind az ember, mind az asszony meztelen volt, de nem szégyenkeztek egymás előtt.” (Ter 2,25) Bensőjükben, kapcsolataikban harmónia van, nem érzik, hogy kiszolgáltatottak sem egymással, sem Istennel szemben. Nincs szó a nemiség hiányáról, mintha az csak a bűn következménye lenne. A jó és a rossz tudásának fája a mindentudás isteni tulajdonságára utal, erről szól a kígyó kísértése is.

A bűn elkövetése után a felelősséget egymásra hárítják. Mindketten vétkeznek, de nincs rangsorolás a férfi és a nő tettének erkölcsi minőségével kapcsolatban.

A szerző a szenvedést a bűn következményeként értelmezi. A nőt mint feleséget és anyát éri a szenvedés: „Meggokasítom terhességéd kínjait. Fájdalmak közepette szüled gyermekeidet. Vágyakozni fogsz férjed után, ő azonban uralkodni fog rajtad.” (Ter 3,16) Megbomlik az alapvető egység. A nő átéli, hogy a férfihoz való ragaszkodása nem talál visszhangra. Anyaságában kiszolgáltatott, hiszen ezt a fájdalom árnyékolja be. A szöveg utal a nő társadalmi kiszolgáltatottságára.

A férfi munkáját és életét a fáradtság, a kudarc és a halál fenyegetése kíséri.

A munka, a szexualitás, a szenvedés és a halandóság az ember teremtett mivoltának következménye, a bűn következménye viszont az elidegenedés és a kilátástalanság.

Az Éva név, bár sok negatívum tapadt hozzá a későbbiek során, kifejezetten pozitív, hiszen a bűn ellenére Isten irgalmas, és nem vonja vissza a termékenységére vonatkozó áldását, így lesz Éva minden élő anyja.

A második teremtéselbeszélés és a bűnbeesés hatással volt egyes újszövetségi szerzőkre, akik a nőnek alárendelt szerepet tulajdonítanak, elég, ha megnézzük a férfiak és nők liturgia alatti magatartását és viseletét tárgyaló 1 Tim 2,9–15-öt:

„Kívánom azt is, hogy az asszonyok tisztességes ruhát viseljenek, szemérmesen és szerényen ékesítsék magukat: ne bodorított hajjal, arannyal, gyöngyökkel és drága ruhával, hanem mint istenfélő asszonyokhoz illik, jótettekkel. Az asszony csöndben, engedelmes lélekkel hallgassa a tanítást. Nem engedem, hogy az asszony tanítson, sem azt, hogy a férfin uralkodjék, hanem maradjon csöndben. A teremtésben is Ádám volt az első, Éva utána következett; Ádámot nem vezették félre, de az asszony hagyta, hogy félrevezessék, s bűnbe esett. Azáltal üdvözül, hogy vállalja az anyaságot, kitarat a hitben, a szeretetben, a szegénységben és a tisztességben.”

Az alárendeltségből származó hallgatási parancsot a szerző a teremtés sorrendjével és a bűnbeesés tényével magyarázza. A bűnbeesés metaforikus

történetét történelmi krónikaként kezeli. Azzal kapcsolatban, hogy a nőt rászédtek, a férfit viszont nem, ellentmond a Ter 3-nak, ahol nyilvánvaló, hogy mindketten vétkeztek, és viselniük kell a tettük következményét.

A patrisztikus irodalom gazdag olyan szövegekben, amelyek Évát erősen negatív színezetben tárgyalják. Ádám az emberi személy értelmi, magasabb rendűnek tekintett komponense, míg Éva az érzelmi, testi elem, egyenesen állati lény (Tertullianus). Többnyire az elcsábított, bűnbeesett, illetve a csábító típusát látják Évában. Tertullianus így ír: „E világban Isten ítélete mindig ott van e nem fölött, a büntetés szükséges. Te vagy az ördög kapuja... te vagy az, aki meggyőzted azt, akihez az ördög nem közelíthetett. A te szerzeményed, a halál miatt magának Isten Fiának kellett meghalnia, s neked azon jár az eszed, hogy miként ékesítsd magad csábító ruháiddal?” Egyes szerzők egészen kiforgatják a bibliai szövegeket annak igazolására, hogy Éva minden rossz forrása. Szent Ambrus például párhuzamba állítja Ádám Éva általi megkísértését azzal, hogy Péter egy asszony kérésére tagadta meg Jézust („a nő vezette rosszra Pétert”). Más szerzők azt is kétségbe vonják, hogy a nőnek van lelke, hiszen a nő megteremtésével kapcsolatban a Ter 2 nem említi azt, hogy Isten a nőbe belelehelte volna az élet lehetőségét.

A nőellenes értelmezéseknek tragikus hatása volt a nők társadalmi helyzetére, egyenes következményük a nők kizárása a tanulásból, a nyilvános életből és az egyházi szerepvállalásból.

Zamfir Korinna *Az ószövetségi nőkép néhány vonása és hatástörténete* című tanulmánya alapján [In uő: *Nőnek (is) teremtette*. Státus Kiadó, Csíkszereda, 2006].

Léonie

Mikor nem jó a viszonyunk a saját nemiségünkhöz?

1. Ha valaki a saját testében ellenséget lát. Ha a saját testét szemléli, sok mindennel nincs megelégedve. Bezzeg másnak szebbek a szemei, erősebb a haja, vastagabb a szájréme, egyenletesebbek a fogai, kecsesebb a nyaka... Én nem folytatom, de ki-ki folytassa, és állapítsa meg, hogy a feje búbjától a kis lábujjáig mi az, amivel meg van elégedve, és mi az, ami nem tetszik. – Tényleg az ideális test a legfontosabb?

2. Ha valaki azt hiszi, hogy a nemiség terén minden halálos bűn. Fantáziaképek, önmagunk érintése, vágyaink nem megfelelő kezelése és ennek következményei: erotikus filmektől, képektől való függés és hasonló vadon burjánzó őserdőhöz teszük hasonlóvá a lelkünket, ahová szegyéllünk bárkit is beengedni, mi pedig nem tudunk eligazodni benne. – Tényleg ezt tartotta Jézus is a legfontosabbnak?

3. Ha úgy gondolja, hogy olyan szép, tiszta életet tudna élni, ha nem lennének a testi kísértések. Sok mindenre azt mondjuk, hogy kísértés. Valójában

az kísértés, amikor a gonosz lélek próbál a rosszra csábítani. Sok esetben egyszerűen vágyakat érzünk. Jó megnézni, hogy milyen helyzetekben szoktak ezek megjelenni, és mi mit teszünk velük. – Tényleg meg akarod ölni a vágyaidat?

4. Ha összetéveszti valaki a hajlamot a bűnnel. Bennünk sokféle hajlam csírái megvannak. Olyanok is, amelyeket nem szeretnénk, olyanok is, amelyeket még álunkban is le szeretnénk tagadni. Ezeket nem lehet, és nem is kell kiirtani. Egyet sem. De tőlünk függ, hogy melyiket tápláljuk, fejlesztjük. – Tényleg mindenki szörny, aki nem olyan, mint a többi?

5. Ha valaki azt hiszi, hogy csak akkor lehet egészséges, ha nem mond le semmiről. Az árt az ember lelki egészségének, ha nem vesz tudomást vágyairól, szükségleteiről. Jó időnként, amikor bosszúsnak, szomorúnak érezzük magunkat, megkérdezni magunktól, hogy mire is vágyunk? Bármire szabad vágyani, de nem minden válik javadra, amit kívánsz. – Tényleg nem tudsz magadnak parancsolni?

Leó testvér

Ima

Istenem, te saját képedre és hasonlatosságodra teremtettél minket.

Tökéletesre. Férfinak és nőnek.

De mi szabad akaratunkból elvesztettük, s folytonosan keressük önmagunkat.

Uram, formálj újra saját képmásodra

igazi férfivá és igazi nővé.

Mert Nélküled csak árnyéka lettünk az egykori teremtésnek.

CS.

Maria Montessori – egy ellentmondásokkal jellemzett nő

Életéről, munkásságáról olvasva elsőként ez a gondolat jutott eszembe: íme, egy ellentmondásokkal teljes, mégis céltudatos női élet. Hol látok ellentmondást az ő életében? A hagyományos, korszellemnek megfelelő női szerep fel nem vállalásában, amelyet mégis olyan szépen kibontakoztatott és kiteljesített tanulmányai, kutatásai és főként nevelői munkássága során. Egy másik ellentmondás, ami talán számára is kellemetlenebb volt: aki képes volt annyi szomorú gyereket felvidítani, életkedvüket és esélyeiket visszaadni, az nem nevelhette egyetlen gyermekét...

1870-ben született Olaszországban, egy olyan időben, amikor a nők még eléggé háttérbe szorultak a közfelfogásban, a férfiakhoz viszonyítva. Már gyerekkorától megmutatkozott, hogy különös természettel áldotta meg a Teremtő: édesapja ellenkezéseit figyelmen kívül hagyva, középfokú tanulmányait egy természettudományi technikai iskolában végezte. Bár apja nagyon szerette volna,

ha az akkori kor nőihez illően pedagógusi munkát folytat, a tudományok vágyától hajtott lánya erőteljesen ellenkezett. Sok harc után végül felvették az orvosi egyetemre, oklevelét azonban csak két évvel tanulmányai befejezése után kapta kézhez (1898), mert ő volt az egyetemen az egyetlen nő – addig orvosnő nem létezett Olaszországban. Ugyanebben az évben született meg fia, Mario Montessori. Bátorság kellett ahhoz, hogy egyedülálló nőként felvállalja tévedését, és megszüljön gyermekét, akit nem tudott nevelni tudományos elismerésért folytatott harca miatt, ezért vidéken neveltette.

Kezdetben antropológiai és pszichiátriai kísérleteket folytatott „elmebetegnek” titulált gyerekekkel. Munkája eredményeként az általa tanított problémás gyerekek mindegyike átlag fölötti eredményt ért el az állami írás-olvasás vizsgán. Ekkor fogalmazta meg: a nevelés-fejlesztés egy természetes folyamat, amelyet nem a pedagógus, hanem az egyén önmaga spontán módon valósít meg, nem előadások hallgatásával, hanem a környezetén végzett kísérletek segítségével. 1907-től kezdődően csak a pedagógiának él, megnyitja első gyermekházát, könyveket ír: *Antropológiai pedagógia* (1910), *Gyermek a családban* (1923), publikációi jelennek meg, illetve Montessori-tanfolyamok és kongresszusok indulnak világszerte ((Németország, Nagy-Britannia, Magyarország, India, Norvégia, Svédország, Amerikai Egyesült Államok). 1929-ben, Amszterdamban megalakul a Nemzetközi Montessori Szövetség. 1952-ben, Hollandiában hal meg, munkásságát fia folytatja 1982-ben bekövetkezett haláláig.

Elméleti munkásságának eredménye a holisztikus „kozmosz elmélet”, amely az ökológiai szemléletmódon, az evolúciós elméleten, a pozitívizmus tudományfelfogásán és a keresztény tanításokon alapuló szintézisre törekvés. Szerinte az univerzum dinamikus, bonyolult kölcsönhatásrendszer, amely Isten teremtő munkálkodása által jött létre, ez pedig nem egyszeri teremtő aktus, hanem hosszú folyamat eredménye. Az isteni vezérlettel megvalósuló evolúció különleges szereplője az ember, akinek fontos földi feladatai vannak.

Pedagógiai munkásságának irányelvei: a kritikus első hat életév, az egyéni cselekvés, a gyermeki szabadság („Segíts nekem, hogy magam tudjam csinálni!”), az önálló tevékenykedés örömeiből fakadó önfegyelem, a közösségi magatartás, valamint az otthonos, esztétikus, a gyermek számára elérhető környezet (alacsony székek, asztalok, polcok) és eszközök. Abból a tényből indul ki, hogy a kisgyerek akar tanulni, vágyik a fejlődésre, és ehhez mindent a környezetéből „szív fel” (ezért fontos a megfelelő környezet). Rendkívül fontos a mozgás a gyermek életében, a szenzomotoros tevékenységek. A gyerekek fejlettségi szintje és tanulási tempója eltérő, ezeket figyelembe kell venni a fejlesztés során – a pedagógus csak segíti és támogatja őket ebben a folyamatban, és lehetőséget biztosít nekik a sikerélmény megszerzésére, az önbizalom kifejlődésére és a további tanulás vágyának kialakulására. A nevelés-oktatás legfőbb formája az

önművelő jellegű szabad munka, így a nevelői tevékenység célja, hogy a gyermeket saját fáradozásai útján segítse hozzá az egyre nagyobb mértékű önállósághoz és tökéletesedéshez.

Maria Montessori példaképünk lehet az elszánt, lelkes munkálkodásban egy nemes cél érdekében. Megmutatta, hogyan lehet tudományt és vallást, kutatómunkát és emberszeretetet egy szintre hozva, mások érdekében tevékenykedni egy életen át. Bebizonyította, hogy gyengeségünkéből, mások általi lenézettességünkéből Isten segítségével erős fegyverzetet kovácsolhatunk, és a még gyengébbek védelmére állhatunk. Akit bővebben érdekel az ő élete, annak ajánlom a *Maria Montessori: Egy élet a gyermekekért* című filmet.

Both Vanda Erzsébet

A Szűzanya és a Beatles

Meglepetés, újdonság volt számomra Bartók István Máriáról, Mária-kultuszról szóló könyvének epilógusát olvasni. Ezt szeretném most megosztani veled, kedves olvasó.

A szerző néhány sorban érdekes mozzanatot emel ki „az újabb kori Mária-tisztelet történetéből.”¹ Paul McCartney *Let it be* című számáról van szó. A dal 1969-ben született, de csak 1970-ben jelent meg lemezen. Később a Beatles utolsó nagylemezének címadója lett.

A legendák szerint a zenész édesanyja, egy szülésznő, Mary Patricia Mohin neve ihlette ezt a számot. A következő néhány sort a slágerből a Bartók István könyve alapján idézem. Úgy gondolom, sokat elmondanak arról, hogy a Szűzanya életpéldájának minden kor számára van üzenete.

Eozin

„Amikor zavaros idők járnak fölöttem,
Szűz Mária jelenik meg nekem,
bölcshet szavakkal szól, úgy legyen.
Sötét óráimban elém áll,
bölcshet szavakkal szól, úgy legyen.
Úgy legyen, úgy legyen,
Úgy legyen, úgy legyen.
Bölcshet szavakat suttog, úgy legyen.”

„When I find myself in times of trouble
Mother Mary comes to me,
Speaking words of wisdom, let it be.
And in my hour of darkness
she is standing right in front of me,
speaking words of wisdom, let it be.

Let it be, let it be, let it be, let it be.
Whispers words of wisdom, let it be.”²
(Beatles: *Let it be*)

¹ Bartók István: *Mennyek Királynője*. Helikon, Bp., 2005, 165. old. (Paletta könyvsorozat.)

² Uo.

Assisi Szent Ferenc és Hermann Hesse

Nagy örömet szerez, mikor felfedezem, hogy valamelyik számomra kedves írónak, költőnek volt valami köze Assisi Szent Ferenchez. Így voltam Dsida Jenővel, s így vagyok Hermann Hessével is.

Hermann Hesse mélyen vallásos szülők gyermeke volt, szülei több évet töltöttek Indiában misszionáriusként. Írásaira is nagy hatással volt a keleti és nyugati kultúra és hitvilág.

1899-ben Hesse Bázélbe költözött, ahol egy antikváriumban dolgozott. A munkaidő lejártakor nem ment haza, hanem ott maradt olvasni és képezni magát. Középkori novellák és legendák tanulmányozásakor találkozott először Szent Ferenc alakjával, s már ekkor nagy hatással volt rá.

1901-ben Hesse ellátogatott Olaszországba. Szent Ferenc életének helyszíneire is elzarándokolt. A számtalan fizikai és lelki élményt Peter Camenzind című regényében írta meg: *„Azáltal, hogy az Isten iránti szeretetébe az egész földet, a növényeket, égitesteket, állatokat, szelet és vizeket belefoglalta, meghaladta a középkort és magát Dantét is, és megtalálta az időtlen emberség nyelvét. ... Mikor elkezdtem személyesen is szeretni a természetet, figyelni rá, mint egy barátira és útítársra, aki idegen nyelven beszél, búskomorságom nem múlt el, de megédesedett és megtisztult.”* *„Szent Ferenc utcáit jártam, és sokszor éreztem őt mellettem vándorolni, a lelkét telve kifogyhatatlan szeretettel, minden madarat és minden forrást és minden vadrózsabokrot hálával és örömmel köszöntve. A napsütésben csillogó lejtőkön citromot szedtem és ettem, kis falukban éjszakáztam, énekeltem és verset költöttem magamban, és Assisiben ünnepeltem a húsvétot az én szentem templomában.”*

Hermann Hesse számára Ferenc jelenítette meg az Isten és a világ közötti harmóniát, életét a paradicsomi állapothoz való visszatérésként értelmezte. Véleménye szerint Ferenc tanítása mindig aktuális és hiteles marad, mert szigorú következetességgel élte meg az evangéliumi szegénységet, vallásossága pedig páratlan alázattal társult. Senki nem ébresztette fel olyan erőteljesen az emberiség vágyát a szeretet és a remény után, mint Ferenc. 1902-ben Karl Ernst Knodt-nak írott levelében Hesse így vall: *„Régóta vágyom rá, hogy Szent Ferencről művészién írjak, de ez lehetetlen, mert napfényes megjelenése már önmagában is tiszta, édes költészet, amelyen nem szabad csorbát ejtenem.”*

1904-ben írja meg Assisi Szent Ferenc című életrajzát, melyben – a történelmi események bemutatása mellett – fontos szerepet kap Ferenc életöröme, alázata, a természet iránti szeretete. Hesse az evangéliumi szegénység megélésében látja Ferenc belső szabadságának és békéjének forrását. Követendő példaként állítja elénk, aki képes megmutatni a helyes utat a sötétben botorkáló emberiségnek.

1920-ban jelenik meg Hesse fiktív története, *A virágjáték: Assisi Szent Ferenc gyermekkorából* című legenda, melyben a szülői ház előtt ülve a kis Ferenc a lovagi életről gondolkodik, és arról, hogy miért az a legszebb, ami a legnehezebb. Egy gyereksereg Máriát dicsérő éneke szakítja félbe. Ferenc egy-egy szál liliummal ajándékozta meg a gyerekeket, és ő is csatlakozik a körmenethez. A főtérre érve a tömeggel együtt folytatódik a tánc és éneklés. Ferenc bánatosan ér haza, szemrehányást tesz magának, amiért hagyta magát gyerekes játékok miatt elszakítani a lovagi életről és a férfiúi kötelességről szóló álmaitól. Lefekvéskor édesanyja próbálja megnyugtatni, és az ő jövőbelátó gondolataival zárul a történet: *„Valami furcsát érzett a szívében, mikor összehasonlította gyerekes álmait és szándékait a szenvedéllyel és fájdalmas izgalommal, amelyre azok készítették. Ez a kisfiú sok szeretetet fog megélni, ez biztos, de sok-sok csalódást is. Bizonyára nem lesz lovag belőle, azok csak álmok. De mégis valami nem mindennapira hivatott, jóra vagy rosszra.*

A sötétben keresztet rajzolt fölötte, és szívében azon a néven szólította, amelyet később ő maga is választott: Poverello.”

Hermann Hesse nemcsak a hívők számára látja Ferencet követendő példának, hanem ő mindenki előtt tanúságot tesz az őszinte szeretetről és örömről, a hiteles emberségről, a testvériségről és a szabadságról.

G. K.

Szent József

Szent Józsefet, az Úr nevelőapját illetőleg egyedüli forrásaink az Újszövetség evangéliumai és néhány apokrif írás; utóbbiaknak nyilván kevesebb a történelmi hitelük, ám ezek is hozzájárultak a róla kialakult hagyományos képhez.

Az Újszövetség nagyon kevés alkalommal említi őt, és keveset árul el róla. József apja Máté evangéliuma szerint Jákob volt, Lukácsé szerint Éli. Megtudjuk, hogy igaz ember volt, hogy hűtlenség vádja miatt nem köveztette volna meg Máriát, hanem diszkréten elbocsátotta volna, hogy hűségesen követte az Úr utasításait; mesterségének megjelölését ácsnak szokták fordítani, ám a görög *tektón* szó más kézműves szakmára is utalhat; szavait a kánoni evangéliumok egyáltalán nem jegyzik fel, és Jézus gyermekora után már nem is szerepel az elbeszélésben. Az apokrif írások azonban sokkal bővebben tárgyalják őt: van olyan elbeszélés, amely azt állítja, hogy negyvenéves korában házasságot kötött egy Melkha, Eszkha vagy Salomé nevű nővel, akitől két lánya és négy fia született, ezek közül a legkisebb az a Jakab, akit az evangélium az Úr testvéreként említ; a felesége negyvenkilenc év együttélés után meghalt, és József egy évre rá (kilencvenévesen) jelentkezett a papok felhívására, akik Júda nemzetségéből való jegyest kerestek a tizenkét-tizenéves Mária számára; isteni csoda jelezte,

hogy ő a megfelelő; az angyal pedig ezután két évvel adta hírül a Szűzanyának az Úr születését. Bár Szent Jeromos álomnak nevezte ezeket a fejtegetéseket, mégis ezek nyomán alakult ki a hagyomány, amely Szent Józsefet öregemberként ábrázolja.

Feltehető, hogy Szent József még Jézus nyilvános működése előtt meghalt; ezt támasztja alá az is, hogy az Úr a kereszten egy tanítványára bízta a Szűzanyát. A hagyomány tartja úgy, hogy Jézus és Mária karjaiban érte a vég: jó halálért is szoktak hozzá imádkozni.

Szent József a munkásoknak, az Újvilágnak, számos országnak és 1870 óta magának az Egyháznak is védőszentje. A példa, amit személye nyújt, a pszichológia szempontjából könnyen megragadható: József szeretettel és odaadással felnevelt egy gyermeket, aki nem tőle fogant, ez pedig egy férfinak tudattalanul is rendszerint igen nehezebbre esik, sőt, emberi kapcsolatok, házasságok romolhatnak el emiatt. Mondhatjuk, arról beszél Szent József is, hogy Isten kegyelmével lehetséges túllépni az ösztönökön, az ellentmondásos emberi természetén, meghaladva önmagunkat egy szeretetteljes, odaadással teli kegyelmi életet élni.

Attila

Mik vannak!

Például nekünk van fiú_c csapatunk. Igen, ez egy csapat. De nem focicsapat, se nem bélyeggyűjtő vagy gittegyelet. Ez egy fiúkból álló csapat.

Nálunk sokkal bölcsebb emberek, mint például Fr. Richard Rohr ferences rendi szerzetes, többévi kutatás nyomán arra a következtetésre jutott, hogy a férfinak szüksége van egy olyan közösségre, ahol csak férfiakkal találkozik. Hiszen annak érdekében, hogy egy férfi megélhesse állapotbeli kötelességeit úgy a családban és az egyházban, mint a társadalom különböző helyein, nagyon fontos találkozni, beszélgetnie, együtt dolgoznia és kikapcsolódnia más férfiakkal.

Férfi útja című könyvében Fr. Richard Rohr így fogalmazza meg a fentiekkel kapcsolatosakat: „*Nemcsak arról van szó, hogy keresztény szellemű férficsoporthoz vagy férfifelszabadítási mozgalom jöjjön létre – bár ez is jó lenne. Mindenekelőtt az egyes férfhoz és annak tudatalattijához fordulok. Célom az, hogy a tudatalatti kapui kinyíljanak, hogy valami tudatosává váljék – olyasvalami, amit az ember, bár feleségével vagy kedvesével is megbeszélhet, de mégis leginkább férfibarátaival fog megbeszélni.*”

Kicsit amatőr módon, de valami hasonlóra gondoltunk mi is. A fiú_c csapat egy olyan közösség próbál lenni, ahol különböző korosztályú férfiak: egyetemisták, családosok és Istennek szentelt személyek mint barátok találkoznak.

Hetente egyszer, csütörtökön este 20:00 órától szoktunk összegyűlni a kolozsvári ferences kolostorban. Szinte hagyománnyá vált, hogy barkácsolással kezdjük a találkozót. Ez segít összerázni a csapatot, és esélyt ad a később érkezőknek, hogy ne maradjanak le az ezt követő beszélgetésről.

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy mindez igazán jó hangulatban teljen. Ezt nagyban segíti a játék – gondolunk itt főleg a pingpongra, de hamarosan igénybe vesszük az általunk frissen készített dartsot is. Na de a férfiember köztudottan étvágyáról is híres, ezért az utolsó előtti felvonás a zsíroskenyerezés, mivel a baráti együttlét utolsó szava az imádság.

Amikor az időjárás megengedi, akkor majd megpróbálunk kimozdulni, kicsit járkálni a természetben, sportolni. Terveink között szerepel mások megsegítése, mint például egy-egy családi ház körül végzett kétkézi munka.

És mivel nagyon reméljük, hogy idén nyáron is lesz sok napsütés, egy több napos tábort szeretnénk szervezni a fiú_c csapatnak és minden érdeklődőnek

Pár gondolat a csapatról:

Számomra a fiú_c csapat a vallás, a szórakozás, a jókedv, a barkácsolás, beszélgetés stb. olyan, jó arányban kevert egyvelege, amely mindannyiunknak segítséget nyújt a mindennapok nehézségeiben. Ja és a zsíroskenyér-evést meg a pingpongot ki ne felejtsük. ☺

A fiú_c csapat olyan, mint egy baráti társaság, ugyanakkor ennél több is: keresztény férfiak csoportja, akik barkácsolnak, munkálkodnak valamit, beszélgetnek, hülyéskednek, sokat nevetnek, s egyszerűen jól érzik magukat. Egy személy köti össze őket, a legjobb barát: Jézus Krisztus.

Mikor mondta Tibor testvér, hogy lesz ilyen csoport, nem is tudtam, mire gondoljak, de mikor elmentem először, örültem, hogy elmentem, mert nagyon jól éreztem magam.

Örülök a csoportnak, mert minden héten csinálunk, barkácsolunk valamit. De a beszélgetéseket és a pingpongot is szeretem.

És mivel a *Kpoverello* újságban eddig még nem volt reklám, mi megkockáztatjuk, és azt mondjuk: ha látsz fantáziát a kis csapatunkban, akkor szeretettel várunk a megadott időpontban.

Bővebb információt itt kérhetsz:

ferences_fiu_c csapat@googlegroups.com

A fiú_c csapat

A Nagy Fehér Varázsló

Emlékszem arra a bélyegsorozatra. A vegyesek között tartottam az albumban, mert nem talált bele az állatos vagy a járműves kategóriába, és a festmények meg a sportolók közül is kilógott.

Hosszúkás, sárgás bélyegek. Talán öt darab. Ma is megvannak valahol. Rajtuk fehér köpenyes fehér ember – olyan nagy fehér bajszú – a feketék között. Albert Schweitzer. Hogy ki ő? Nem tudtam. De a képek azt sejtették, szépen élt.

Hittel élt. Élete nagy részében másokért. Afrikában – Gabonban – kórházat épített, és gyógyított. Leprásokat is. Így lett belőle Oganga, a Nagy Fehér Varázsló.

1953-ban, édesanyám születésének évében, Nobel-békedíjjal méltatták.

J.

Párkapcsolat

Interjú egy fiatal házaspárral

K (kérdés): Ahhoz, hogy egy párkapcsolat létrejöjjön, kik kellene hozzá?

V (válasz): Egy fiú és egy lány. Úgy, ahogyan azt a Jóisten teremtette, társat mindenki mellé.

K: Mit értetek az alatt, hogy párkapcsolat?

V: A párkapcsolat alatt értem egy lány és egy fiú kapcsolatát. Társkeresés révén, családalapítás céljából ismerkednek meg egymással, befogadva az egymás mellett való megöregedés gondolatát is. Együtt növekedést a kölcsönösségben, ami Isten szeretetén alapul; és nem utolsósorban Szentírás szerint erkölcsöket és az egymás iránti tiszteletet, amit szerelem kísér végig. (Ebben az esetben nem feltétlenül az első látásra való szerelemre, hanem az egymás iránti testi-lelki vonzalomra gondolok.)

K: Milyen elemek tartozhatnak egy párkapcsolatba?

V: Kommunikáció, őszinteség, egymás iránti tisztelet, az egyén elfogadása és a feltétlen szeretet.

K: A felsoroltak közül az egyik elemet kérlek bontsátok ki!

V: Ezek mind-mind olyan dolgok, amelyekhez évek hosszú munkája szükséges. Egy párkapcsolatban, ami rövidebb-hosszabb ideig tart (itt a házasság előtti kapcsolatra gondolok), a legfontosabb az egymás megismerése, ami megköveteli az őszinteséget, hogy ne érjen senkit nagy meglepetés. Igaz, hogy így is gyakran érnek meglepetések, csak nem mindegy, hogy azok milyen súlyosságot hordoznak.

K: Mit üzentek azoknak a fiúknak és lányoknak, akik még keresik párjukat?

V: Ne adjam fel túl hamar a keresést, félve attól, hogy egyedül maradok. Az idő múltával rájön az ember, hogy fehér paripán nem jön a herceg, és Világszép Nádszál kisasszonyt sem lehet a nádasból előteremteni. De igenis legyenek őszinték saját magukkal, legyenek kibékülve magukkal. Határozottan álljanak a kérdések elejébe. Tétlenül sem szabad ülni. Az ajtón nem fog kopogni szívetek választottja. Meg kell dolgozni érte! Tudatosan, őszintén vállalom annak a kockázatát, hogy ez sérelmekkel is járhat. Le kell mondani bizonyos kényelmekről, elvárásokról, és nyitott kell lenni a változásra.

K: És azoknak, akik párkapcsolatban élnek, nekik mit üzentek?

V: Ha nem működik a kapcsolat, ne bonyolítsuk tovább.

Kérdezett: Báránkyka

Francesco testvér nyomán

(híres ferences harmadrendiek)

Liszt Ferenc (1811–1886)

A magyar származású, és önmagát magyarnak is tartó (bár magyarul nem tudó) Liszt Ferenc a korabeli romantikus zenei élet egyik irányítójaként, zeneszerzőként és virtuóz zongoraművészként ismert. Új zenei formát alkotott, s nagyon mélyen átélte zongorajátékával még idős korában is el tudta bűvölni hallgatóságát. Rendkívüli fogékonysággal építette be műveibe mindazt az értékeset és szépet, amit látott. Érdekelte minden, a lelki megmozdulások is, sokat gondolkodott és elmélkedett, megpróbált mindennek a mélyére nézni.

Igen mozgalmas, botrányoktól sem mentes életéből nem hiányzott az Isten utáni vágy sem. Tizenöt évesen vallásos tárgyú könyveket olvasott, s pap szeretett volna lenni, édesapja, Liszt Ádám azonban meggyőzte, hogy „*te a művészeté vagy, nem az egyházé*”. Rövidesen szerelmes lett, de mikor az előkelő származású lányt nem adták hozzá, újra le akart mondani a világról, kolostorba lépni – ezúttal édesanyja beszélte le róla. Élete ezután másféle fordulatot vett, felívelő pálya, utazgatások és nők kötötték le, egyházat azonban sosem hagyta el. Ellentmondásos személyiségében együtt volt jelen a hiúság, a nők utáni vágy és az egyszerűség, segítőkészség meg az Istennek való teljes önátadás vágya (sokak szerint egyik fő műve, a *H-moll szonáta* ezt a kettősséget fejezi ki, egyfajta zenei önarcképének tekinthető).

Bár a külsejére figyelmet fordított, igen egyszerű és szerény körülmények között élt, s egész életében híres volt önzetlenségéről, segítőkészségéről, felebaráti szeretetéről. „*Mit használ nekünk a tudás az irgalmas szeretet nélkül?*” – jegyezte fel már tizenhét éves korában naplójába, s egész életében ehhez tartotta magát. Mihelyt (a kezdeti évek nehézségei után) anyagi helyzete megszilárdult, tanítványait mindvégig ingyen és nagy szeretettel oktatta. Féltekenykedés helyett

pártjára állt kezdő vagy mellőzött zeneszerző kortársainak (Berlioz, Schumann, Wagner, Smetana, Grieg, Saint-Saëns) is, bemutatta és méltatta műveiket, erkölcsileg és olykor anyagilag is támogatta őket.

Sokat koncertezett és adakozott jótékonyági célokra (az 1838-as pesti árvíz meg egyéb katasztrófák károsultjai, különféle rászorulóknak, segélyintézetek és emlékműalapok, na meg kulturális intézmények pl. a felállítandó pesti Magyar Nemzeti Conservatorium és a Nemzeti Színház javára), de személyesen vagy szerteágazó kapcsolatait felhasználva is sokat segített. Az ő nevéhez fűződik az első ingyenes munkás hangverseny is: 1841-ben Toulouse-ban hangversenyének bevételét jótékony célra átadta a munkásoknak, s mikor a küldöttség egyik tagja sajnálkozott, hogy a drága helyárok miatt a hangversenyt nem hallhatták, Liszt elhalasztotta utazását, s megismételte a munkásoknak a koncertet, ingyen. Hazáján is sokat segített, 1875-ben például egyik alapítója, első igazgatója és zongoratanára a ma nevét viselő Zeneakadémiának.

Magyarországra – különösen az 1850-es évektől – elég gyakran ellátogatott, ahol mindig nagy lelkesedéssel fogadták. Pesten legtöbbször a ferences plébánián szállt meg, s sokszor imádkozott az ottani templomban. „*Régi vonzódásom ehhez a rendházhoz nem csökkent az évek múlásával, és a ferencesek úgy fogadtak, mint maguk közül valót.*” – írta 1856-ban. Ekkor kérte felvételét a ferences harmadrendbe, ami 1858. április 11-én ünnepélyes keretek közt meg is történt.

Ekkoriban kezdett neki egyik legszebb műve, a *Szent Erzsébet legenda* című oratórium megalkotásához, amit a magyar származású és szintén harmadrendi szent királylány alakja ihletett. Nagyon elbűvölte Szent Ferenc is, őt megidézve alkotta a *Cantico del sol di Francesco d'Assisi* című kantátát (1862, második változat: 1880–81), az *Assisi Szent Ferenc, vagy prédikáció a madaraknak* zongoraművet (1862–63) és a *Mihi autem adhaerere* offertóriumot (1868).

Az egyházi zene egyébként is érdekelte, különösen az esztergomi bazilika felavatására írt *Esztergomi miséjének (Missa solemnis)* megírása után. Evvel a misével nagyon meg volt elégedve: „*Tény és azt hiszem, jó lelkiismerettel és szerénységem ellenére mondhatom, hogy az általam ismert zeneszerzők közül egy sincs, aki ilyen intenzív és mély érzelmekkel közelednék az egyházi zenéhez*”, „*határozottan fenntartom azt a véleményemet, hogy a misém nagyon katolikus és nagyon jó*” – írta.

1861-ben Rómába költözött, ahol további egyházzenei műveket írt (pl. a *Missa choralis*, a Ferenc József és felesége, Erzsébet királyné koronázására írt *Koronázási mise*, a férfikarra írt *Requiem* vagy a *Christus-oratórium*), s a gregorián énekre alapozott egyházzenei reformot szeretett volna megvalósítani. Zenéjét IX. Piusz pápa annyira kedvelte, hogy személyesen is meglátogatta őt, majd magánkihallgatáson fogadta a Vatikánban.

A zaklatott életű zeneszerző csendre és nyugalomra vágyott, amit egy darabig meg is kapott az örök városra lenéző Madonna del Rosario kolostor vendégeként. Újra feléledt benne a papság iránti vágy, s 1865-ben fel is vette a kisebb papi rendeket (*ostiarus, lector, exorcista* és *acolutus*). Ennél tovább nem lépett, de mint abbé, a reverendát haláláig hordta. Lépését így indokolta: „*Beléptem az egyházi rendbe – de semmi esetre sem a világ iránt megvetésből vagy még kevésbé, mert ráuntam a művészetre ... A katolicizmushoz való vonzalmam gyermekkorom óta jelen van és egy állandóan jelenlévő és uralkodó érzés lett...*”

A ferences lelkületet is mindvégig megőrizte. 1868-ban elzarándokolt Spoleto-ba és Assisibe, s azt szerette volna, hogy ferences kámzsában temessék el, a pesti ferences templom kriptájában. Ez azonban nem valósulhatott meg, mivel lányánál halt meg Bayreuth-ban, s ott is temették el.

Végezetül álljon itt vallomása az egyházi és a világi zene fontosságáról: „*Milyen gyakran – igazából még a gyakorinál is többször – kell, hogy a zene elismerje az Istent és az embert, mint léte mozgatórugóit! Sietnie kell egyiktől a másikig, megnemesíteni, megnyugtatni és megszelídíteni az embert, áldani és dicsérni az Istent.*”

Kántor Emese

Ferences közösségek Kolozsváron 4. – A kicsoport, avagy Kpoverello

A bemutatott nagy közösségek után egy újabb és kisebb csoport következik – mind létszámát, mind átlagéletkorát tekintve.

A ferences testvérek 2003 nyarán szervezték meg a legelső Ferences Ifjúsági Zarándoklatot. Ezen a zarándoklaton a nagycsoportból többen vettek részt, akikkel megjelentek az érdeklődő fiatalabb hozzátartozók is. Így felmerült az ötlet, hogy jó lenne egy újabb csoportot elindítani, egyetemisták részére. Az ötlet októberben konkretizálódott, amikor a nagycsoporttal együtt néhány új fiatal kirándulást szervezett a Vlegyászára, Zsolt testvér vezetésével. A kirándulás után hétfőnként találkoztak a ferences templomnál, ahol elsősorban önismereti jellegű témákkal foglalkoztak. A találkozókat Zsolt testvér vezette, aki jó moderátor volt, így sikerült a kezdetben 12-15 fős csapatnak ismerkednie és összekovácsolódnia. A hétfői összejövetelek helyszíne a sekrestye volt, majd a Lorettói kápolna rendbe tételével oda költözött át a csoport. Sok kirándulás és beszélgetés jellemezte ezt az időszakot, amelyek mind alkalmat nyújtottak kapcsolatok kialakítására és elmélyítésére. Adventben elkezdődött a lelkigyakorlatok sorozata, amely hagyományossá vált: egy alkalom kivételével azóta is minden évben megszervezték. A helyszín változott: többször volt Désen, majd Kolozsváron és Atosfalván is egy-egy alkalommal. Az első lelkigyakorlatot Zsolt és Artúr testvérek vezették. A nyári zarándoklat résztvevői

számára a ferencesek megszervezték az első Ferences Ifjúsági Téli Találkozót, amelynek helyszíne Dés volt, ezen a kiscsoportból is többen részt vettek.

Bár az indulástól tudták, hogy Zsolt testvér nem marad a közösségben, a kis csapatot nagyon megrázta és meggyérítette az ő áprilisi távozása. Előfordult, hogy egyes találkozókra csak hárman jelentek meg. Nem adták azonban fel, és Szilveszter testvér irányítása alatt folytatódta a hétfői találkozók, ahol a katolikus egyház tanításáról hallhattak előadásokat, illetve időnként ismeretterjesztő filmeket néztek. Ebben az időszakban alakult ki az a szokás, hogy a fiatalok magukban is kezdtek találkozni, meglátogatták egymást, illetve kirándulásokat szerveztek. Bár a kezdeti csoport létszáma megfogyatkozott, több új érdeklődő jött, akik közül egyesek megmaradtak, mások nem. Szilveszter testvér hozta létre a csoport levelezőlistáját, amely a „kpoverello” nevet kapta, jelentése: kolozsvári poverello, azaz „szegényke” (így nevezték Szent Ferencet kortársai). Ez végül a csoport szimbóluma és újságunk névadója lett.

Kb. egy-másfél év után Leó testvér vette át a csoport vezetését. Kezdetben a fiatalok maguk hozták őket érdeklő témákat, és azokat beszéltek meg. Szerdánként Misi testvér szentmisét végzett velük és a nagycsoport tagjaival, ezek az időpontok később csütörtökre tevődtek át, Ferenc testvér celebrálásával. Szesszió időszakában játékok képezték a találkozások témáját, kikapcsolódás gyanánt. 2007 őszétől a fiatalok kérésére a hétfői találkozásokon Leó testvér Szent Ferenc életéről, a ferences lelkiségről és történetéről beszélt röviden, és olyan kérdéseket vetett fel, amelyek minket, fiatalokat is érintenek, amelyek a mindennapjainkban nekünk is problémát jelentenek. Ezeket a kérdéseket vitattuk meg. Közben a csütörtöki szentmisék elmaradtak, helyette szerdánként gyűltünk össze szentségimádásra. Az utóbbi hónapokban péntekre tevődött át ez a csoportnak erőt adó esemény.

Jelenleg Szabolcs testvér moderálja találkozóinkat, melyeken ferences, lelkeségi, ill. csoportdinamikai témák merülnek fel. Vannak közöttünk, akik már a csoport indulása óta hűséges tagok, mások egyetemi tanulmányaik kezdetével váltak a csoport életének részeseivé. Továbbra is megmaradt az egymásnál való találkozások iránti igény: ilyenkor filmet nézünk, beszélgetünk, és persze a lelki-szellemi éhség mellett testünk táplálásáról sem feledkezünk meg. Az adventi lelki gyakorlatok mellett immár hagyományossá váltak az októberi vlegyzásai kirándulások, a Mikulás-ünnepelés ajándékozással, a szilveszterezés és a közös majális.

Összefoglalva: igyekszünk önmagunkat és egymást megismerni, elfogadni; próbálunk igazi közösséggé válni, a nehézségekben összecsiszolódnunk és kitartani egymás mellett. Mindezt Assisi Szent Ferenc szellemében, folytonosan szem előtt tartva a mi Urunk Jézus Krisztust.

*Adatközlők: Anne-Marie Horgos
Robu Júlia*

Lejegyezte: Both Vanda Erzsébet

Ez az, amit tennem kell

(rovat a hivatás- és útkereséseinkről)

Ember és állat...

„Tudnál-e virágot nem letépni, / Színét és illatát megérezni, / Szirmai boldogan megcsókolni, / Beteg állatot megsimogatni?” (Szabó Irén – Szeitz Kriszta)

...Mert a munkába, életbe belefásult ember az nem tud. Az állatorvosjelöltnek eleinte olyan könnyű szeretettel nézni egy állatot, kedvesen a „szemébe nézni”, élvezettel elnézni minden mozdulását. Idővel ez kezd kihalni az emberből, és kezdi munkája tárgyának tekinteni az állatot, nem egy érző élőlénynek. És minden egyes alkalommal figyelmeztetnie kell magát, hogy az a négy lábú valami az istállóban vagy a lánc végén az nem egy tárgy, hanem egy lény, és hogy annak nem csak fájó testrésze van, hanem esetleg egy feje is, amit az egész akció elején és végén meg lehet simogatni. Legalábbis én ezt kezdtem megfigyelni magamban.

S ha csak a bóklászásból és állatsimogatásból állna egy nap, milyen jó lenne. De nem így van... A legtöbbször szaladni kell egyik udvarból a másikba, hogy végezzük el a kötelező oltásokat, vagy kezeljük le a beteg állatokat, amikhez hívtak. Többször felmerült a kérdés, hogy hogyan is vagyok/lehetnék hasznára az embereknek. Mert azzal, hogy rohanok házról házra, és úgymond kényszerítem őket arra, hogy oltassák be a jószágot, és utána még ki is préselek belőlük egy adag pénzt, majd – mint aki jól végezte dolgát – rohanok tovább a következő udvarba, hát úgy hiszem, ezzel az emberek egyáltalán nem érzik azt, hogy húha, mennyire hasznukra voltam. Nincsen idő jóformán még arra sem, hogy elmagyarázzuk, hogy mit miért csinálunk, nemhogy szóba elegyedjünk egy kicsit az emberkével, mert hát kell sietni, mert aznap még nagyon sok házat le kell járni. Ha meg esetleg ő hív ki egy beteg állatához, akkor sincs sok idő, hamar meg kell vizsgálni, hamar le kell kezelni, el kell magyarázni, hogy mi is a helyzet, és rohanásssssssss tovább.

Érdekes elnézni az emberek közötti kapcsolatokat. Sokszor látni, hogy szomszédok nem beszélnek egymással, vagy nem nyilatkoznak arról, hogy van-e állata a másinak, mert csak baj lesz belőle. Olyan családdal is találkoztunk, ahol az apa azt mondta, hogy ő nem fogja meg a kutyát, mert nem az övé, hanem a fiáé. És ő nem oltathatja be a fia kutyáját. Hiába magyaráztuk neki, hogy a veszettség elleni oltás kötelező, nem engedett a magáéból, csak azt hajtogatta, hogy őt nem érdekli a kutya, nem az övé. Végül kiderült, hogy az apa nem úr a saját házában. Nem mehet be akárhova, a feleségének az ajtaja mindig be van zárva (belülről!), és még akkor sem nyitotta ki neki, ha a férfi hívta, és hasonló „apróságok”... Sok esetben egyik házastárs terrorizálja a másikat, de rendszeren

kiabálnak egymással. És ezek az emberek nem harminc-negyven évesek, hanem hetven-nyolcvan... Mi elmosolyodunk azon, amikor az öregasszony rákiabál az öregemberre, és hangosan parancsolgat neki. De vajon ilyen volt ezeknek az embereknek az egész élete? Egy nagy üvöltözés?

Viszont szerencsére látni ellenpéldákat is, amikor például a hegytetőn a hetvenéves néni szeretettel nézi férje arcát, miközben az az állatairól magyaráz, és amikor a vad kutyája nekiesik, és ledönti a földre, aggódva fut oda hozzá, és kedvesen törölgeti le a sebeit, és nem kiabál vele, hogy már megint mit csináltál, miért nem vigyáztál, hagyd a csodába azt a nyamvad kutyát... Ami szintén kellemes tapasztalat volt, az az, hogy a világvégén, fent hegytetőkön, ahol még a madár sem jár, mekkora szeretettel fogadtak minket. Szinte kizárólag csak öregek laknak ott fent. Három ház egy kupacban, aztán a következő szomszéd fél-egy km-rel fennebb-lennebb.

A rövidke idő alatt (három hónap), amióta falun kószolok az állatorvosi életet, azt láttam, hogy csak a pénzt nézik. Mindig az az első kérdés, hogy de mennyibe kerül. Jaj, de miért olyan drága? Akkor már inkább vízbe fullasztja az állatát, mintsem hogy annyit fizessen érte.

Ez a terepmunka sok mindenre hívja fel az ember figyelmét. Például arra, hogy mennyire önzők vagyunk, mennyire a magunk hasznát nézzük. Mindenki! A gazda azt mondja, hogy nem jött a kutyával, mert: fél megfogni, hideg van kint, esik az eső, köd van, hó van, stb. És mi haragszunk rájuk, mert ácsorgunk egy helyben, várjuk őket abban az időben, amikorra leértésítettük, és ők nem jönnek. És mi is kezdünk fájni, és kezd felmenni a cukrunk. ...Mi a csoda? Hát aztán ezek mit képzelnek? Nem fogunk házról házra járni! Jöjjenek csak szépen el! Nincs nekünk időnk házalni... És bosszankodunk, mert nagyon fázunk, mert esetleg már három órája egy helyben toporgunk, és még mindig csak három gazda jött el. És kezdenek cikázni a gondolatok. ...Mit képzelnek ezek? Miért vagyok én itt? Azért, hogy őket szolgáljam? Na neeeem, szó se róla. Nem vagyok én senkinek sem szolgálója... És még végig sem gondolom, és már szégyellem is magam. Mert hát valamilyen szinten igenis a szolgálója vagyok. Azért vagyok ott, hogy segítek neki, elvégezzek olyan dolgokat, amiket ő nem tud. S akkor meg minek háborgok? Én választottam magamnak, senki nem kényszerített se az állatorvosi szakmára, se a terepmunkára. Ha meg én választottam, akkor végezzem jókedvűen a munkámat. Főleg, hogy mindig olyan munkára vágytam, ahol az emberek hasznára tudok lenni. De milyen fonák az ember... ha megadódik a lehetőség arra, hogy tényleg másokat szolgáljak, akkor máris háborgok, elégedetlenkedek.

Ami még érdekes tapasztalat volt, az az, hogy hogyan menjen tovább az ember egyik udvarból a másikba, amikor aznap szinte mindenhol csak visszautasítást kapott, mindenhol összezörrent a gazdákkal. Egyik udvarból mérgesen ki, másikba nyugodtan, mosolyogva be. Hát nem könnyű. És ami még

nehezebb: nap végén otthagyni az egészet, és nem hazahozni a sok bosszúságot. Most kezdtem megérteni a sok morcos felnőttest, akik délután-este beesnek az ajtón, és a családtagoknak már csak a morgás és az elégedetlenség jut.

Megfigyeltem magamban, hogy milyen hamar kialakulnak szimpátiák és antipátiák. Az első két-három mondat után már ott motoszkál, hogy ezt az embert kedvelem, vagy ezt az embert nem kedvelem. Ennek a néninek hajlandó vagyok otthon beoltani a kutyáját, a másikkal viszont veszekszem egy fél órát, hogy nem, szó se róla, nem oltom be otthon, legyen szíves, és hozza el az állatát a megadott helyre a megadott időben. Milyen személyválogató az ember... De ilyenkor nehéz mérlegelni a helyzeteket. Mert sok esetben, amikor el kellene hozni a jószágot egy megadott helyre, és a gazda azt mondja, hogy nem tudja elhozni, meg kell tudni ítélni, hogy vajon tényleg nem tudja elhozni, vagy csak kényelmes, esetleg makacs. Kutyaoáltáskor egy öreg néni botjára támaszkodva is elég nehezen járt, jó messziről jött, havas, csúszós úton, hidegben, és a hátán, zsákba téve hozta a kutyusát oltásra. Aznap csak három gazda hozta el a kutyáját. Ő volt az egyik közülük. Utána elindultunk házról házra, egyrészt „összeszidni” a gazdákat, másrészt meg kínálódva beoltani az „otthon nagyúr” kutyákat. És hát nagyon sok helyen fiatalabb asszonyok, férfiak mondogattak, hogy hát igen, ők nem indulnak el a kutyájukkal, vagy nem indulnak el a hóban, vagy egyéb kifogások. És éreztem, hogy milyen igazságtalanok vagyunk azzal a nénival szemben, aki rendszeresen megszenvedett a zsákban hozott kutyájáért.

Kíváncsi vagyok, hogy hogyan alakulnak majd tovább a dolgok. Mennyire fogok tudni mindent beleadni abba, amit csinállok (bár egyesek szerint nem szabad túl komolyan venni a dolgokat), mennyire fogok tudni négy lábúra és gazdájára figyelni, mennyire fogom magam megkapni ebben az egészben. Egyáltalán ez-e az, amit nekem tulajdonképpen tennem kell? Vagy máshol kell keresgélnem? Remélem, majd rájövök arra, hogy mi is az én utam, és majd kapok erőt is, hogy azt mindent beleadva végigjárjam. Addig is próbálom jól csinálni a dolgomat, és a Keresztre kacsintgatva nyitott szemmel-füllel bóklászni az életben.

„Mondj IGEN-t, akkor talán a boldogság egyszer majd rád talál, / életed gyönyör lesz, s csodás újjászületés a halál.” (Szabó Irén – Szeitz Kriszta)

Julcsi

Szamártestvér

(rovat a makacs és bohókás emberi testről)

Magzatfejlődés

A múltkori cikk folytatásaként a magzatfejlődésről fogok írni hetekre beosztva. A 4. héttől kezdjük, amikor az embrióban három különböző réteg különül el: a külső rétegből a baba idegrendszere, bőre, haja és körmei lesznek, a

középső réteg izmokká, csontokká, erekké és a szívvé fog alakulni, a belső rétegből lesz az emésztő- és húgyúti rendszer. A 6. héten már megtalálhatóak kezdetlegesen a végtagok, az orr, a szem, az agy és a bélrendszer, ami még a baba testén kívül, a köldökzsinórban található. A 8. héten megjelenik a nyelv a szájüregben. A belek „beköltöznek” a baba hasába. A 9. héten kezd el mozogni (persze ezt még a mama nem érzi), és már saját ujjlenyomata van. A 11. hét folyamán növekedni kezd a haj és a köröm. Megjelennek a nemi szervek (ez még nem látható az ultrahangon).

A következő hetek a növekedés és fejlődés hetei: működni kezd a máj, a hasnyálmirigy elkezdi inzulint termelni, a magzat gyakorolja a kilégzést, illetve belégzést. A 14. héten a kifejlődött pajzsmirigy elkezdi hormonokat termelni. A 15. héten már a lábai hosszabbak a kezénél, és a test kezd nagyobb lenni a fejénél. A 16. héten a bőr alatt zsírszövetek jelennek meg, a csöppség szopja az ujját, csuklik, a magzatvizet be is lélegzi, így gyakorol a tüdő a kinti légzésre, és egyben erősödik. A 18. héten kialakulnak a hangszálak, de levegő hiányában hangja még nem hallható. A 19. héten a baba fején nőhet haj (nem mindegyik gyereknél, de egyesek elég nagy hajjal születnek), magzatvizet is nyel, és veséi vizeletet is termelnek. A zajra már a 20. héten reagál a baba, ezen a héten vándorolnak át az immunglobulinok a mamából a babába (ez elősegíti az immunrendszer erősödését). A 21. héttől a pici bőre vastagodni kezd, nyelve kifejlődött, és szívésen nyújtogatja is.

A 24. héten a baba hizásnak indul, az ízlelőbimbók működésbe lépnek, az ujjszopási gyakorlat erősíti és fejleszti a kéz izmait. A 26. héten az eddig zárt szemek pislogni kezdenek. A 27. héten különbséget tesz a sötétség és a beszűrődő fény között, az izomzat is fejlődik a rúgások és ütések segítségével. A 29. héten a baba agya szabályozza a primitív légzést és testhőmérsékletet, a szemek mozognak a szemüregben, és hamarosan tudják követni a mozgó fényt. A 30. héttől képes könnyeket kiválasztani. 33. hét: most található a legtöbb magzatvíz, e hét után csökkenni fog. A következő hetekben a magzat növekedik (a tüdeje fejlődik még), és lassan készen áll a megszületésre. A 37. héttől már nem számít a baba koraszülöttnak, de az a legjobb, ha a 42. hét környékén jön a világra.

Eszter

Gyermeket nevelni ...

Gyermeket nevelni számunkra az elmúlt öt hónapban adatott meg. Természetesen egy ilyen kicsi gyereket még egészen más értelemben kell nevelni, mint egy óvodást, iskolást stb., pontosabban inkább csak gyerekgondozásról van szó.

Gyermekünk érkezése újabb feladatok elé állított és állít minket, személyiségünkbe be kell épülnie egy új szerepnek, a szülő szerepének. Meg kellett tanulnunk: értelmezni kisfiunk jelzéseit, amelyekkel szükségleteit fejezi ki,

és megfelelően reagálni rájuk. Néha nehéz kitalálni, hogy a sírás, panaszkodás most épp arról szól-e, hogy: éhes vagyok, szomjas vagyok, cseréljétek ki a pelenkát, bújjatok hozzám, stb. Mindig, amikor sikerül kitalálni, hogy éppen mi a baj, hálás vagyok a jól megteremtett ösztönökért, amikor pedig nem, kis elszomorodás után remélem, hogy legközelebb jobban fog menni.

Csodálatos felfedezni, hogy a gyermekünknek szinte csak ránk van szüksége ahhoz, hogy boldog és elégedett legyen. Az anyatejes táplálás, a szülő testközelsége, gondoskodása minden problémáját megoldja. Sok dolgot megtanulhatunk egy ilyen kis embertől, hisz nekik nem számít, hogy mi van rajtuk, másnak milyen játékaik vannak, stb., egyszerűen csak szeretetre és megértésre vágynak, ahogy a szíve mélyén minden ember.

Csodálatos nézni, ahogy a mozogni is alig tudó, kis csomagból egy igazi kis emberke van alakulóban. Megmarad bennünk az első mosoly, az első igazi nagy sírás, az első hangos nevetés, az önállóan hasról hátra fordulás és vissza, a próbálkozások, hogy üljön, a babanyelven mondikáló kicsi minden rezdülése.

Néha azonban bele is lehet fáradni: az éjszakai ébredésekbe, a félnapos nyugtalanításba, a folyamatos „csak velem foglalkozzál”-ba stb. Olyankor jól esik, ha van, aki meghallgasson, olvashatok egy jó könyvet, vagy egyszerűen csak fél órát mással lehetek elfoglalva, mint a gyerekevelés.

Összegezve: szerintem gyermeket nevelni egy csodálatos lehetőség és egy nagy kaland. Azért, hogy az olvasó is részesedjen a mi kalandunkból, hagyom, hogy Kristóf fejezze be a cikket.

cccccccccccccccccccc7L BBv nnnnbbbbbbbnb 44444 c4444444444444444

K. N.

Akár Greccióban is történhetett volna....

... hogy egy pár lelkes család azt mondja, hogy a karácsonyi nagy felfordulás, nagy rohanás ellenére gyerekes betlehemes naaagy fájába vágja a fejszét. Késő esti próbák, rohangáló, játszadozó vagy esetleg éppen síró gyerekek, jelmezkészítés... És mégis. Olyan jó volt ott lenni ezek az emberek között. Jó hangulat, sok-sok mosoly, a kicsikékből áradó jókedv, a szülőkből sugárzó szeretet... Pásztor apuka és pásztor fia, király apuka és király fia, angyal anyuka és angyal lánya. És hogy élőben egyes dolgok másképp alakultak mint a próbákon? Igazibb volt. Hogy Panni, aki a kis Jézus szerepét kapta, végigsírta a pásztorjátékot? Komolyan vette szerepét... ☺

Nem tudom, milyen lehetett a padból végignézni az egészet. Azt tudom, milyen volt egy lenni a sok közül, akik próbálták feleleveníteni a jászol körüli hangulatot. Különleges. Családi. Úgy hiszem... akár Greccióban is történhetett volna...

Julcsi

Lelki horoszkóp:

„Mi nem hiszünk horoszkópokban, de az alábbiak mindenike vonatkozhat rád, mert az év minden hónapjában lélekedben újjászülehetünk.” (Leó tv.)

Kos (március 21.–április 20.):

„Nem válhatunk mindaddig maradéktalanul önmagunkká, amíg meg nem találjuk Isten reánk vonatkozó tervét, és nem tesszük azt, amiről úgy tudjuk, hogy tőle származik.” (Szentmártoni Mihály)

Bika (április 21.–május 20.):

„Aki egészen egyszerű és szeretetben égő szívvel keresi a kiengesztelődést, az úgy talál a szabadságra, mint a belső élet kiteljesedésére... Isten együtt érez velünk, feltétel nélküli részvétet érez irántunk, sőt, egészen odáig megy, hogy múltunkat örökre elrejtí Krisztus szívében.” (Roger testvér)

Ikrek (május 21.–június 21.):

„Nem lehet valakit szeretni anélkül, hogy be ne lépnél az életébe. Akit szeretsz, azzal együtt akarok lenni. Ezért van most is közöttünk Jézus. Hogy nem látjuk? Nem azért, mert el akarna rejtőzni előlünk, hanem azt akarja, hogy keressük, mint ahogy az, aki szeret, arra vágyik, hogy aki szereti, keresse őt, megértse őt, szabadon befogadja őt.” (Leó testvér)

Rák (június 22.–július 22.):

„A nagy atléta sajátossága, hogy noha ütésekkel kap, mégis győz... Nagy atlétaként viseld mindenki gyöngeségét. Nekünk legfőképpen Istenért kell eltűnünk mindent, hogy ő is elviseljen bennünket.” (Antiochiai Szent Ignác)

Oroszlán (július 23.–augusztus 23.):

„Azt mondd: Hiszek Istenben. Vedd komolyan ezt a mondatot, töltsd meg étellel! Lehet, hogy Isten talán így is nehéz és komoly életet gondolt el számodra. De miért ne? Életünket nem tetszésünk szerint, kívánságaink önkényével választjuk. El kell fogadni magunkat úgy, amint vagyunk.” (Karl Rahner)

Szűz (augusztus 24.–szeptember 23.):

„Ne keresd Istent többé magadtól távol, hanem önmagadban, s el ne mozdulj jelenlétéből. Hagyd, hogy alakítson, hiszen Őt keresed, mint tökéletesedést, mint létezés, mint igazságot, mint létezés.” (Carlo Carretto)

Mérleg (szeptember 24.–október 22.):

„Félsz a szegénységtől? De hiszen Krisztus a szegényeket nevezi boldogoknak. Visszarettensz a vesződségtől? Egy atléta sem nyer koronát izzadság nélkül. A megélhetésre gondolsz? Hát a hit fél-e az éhségtől?” (Szent Jeromos)

Skorpió (október 23.–november 21.):

„Ezen a világon nincsen más szomorúság, csak az, hogy nem vagyunk szentek.” (Léon Bloy)

Nyilas (november 22.–december 21.):

„A testvérszeretnek két sarkpontját ismerem: kiküszöbölni magamból, ami másnak terhére lehet, és szeretettel elviselni, ami másról terhemre van. Amennyi jóság van bennem, annyi van bennem Jézusomból.” (Szentlélekről nevezett Mária Erzsébet)

Bak (december 22.–január 19.):

„A szeretet nem mindig nagy kövekből rakja dómok pilléreit. Jelentéktelen kicsinyekből alkotja legszebb mesterműveit.” (ismeretlen)

Vízöntő (január 20.–február 18.):

„Isten gondolatai nélküled is megvalósulnak, de mennyivel szebb, ha szín vagy a képen és nem a Fényt kiemelő sötétség.” (Szent-Gály Kata)

Halak (február 19.–március 20.):

„Boldogok, akik mentség keresése nélkül tudnak pihenni és aludni, mert mosolyogva ébrednek és örömmel indulnak újukra.” (Gyökössy Endre)

Léonie

Regény

A mosolygós öreg pap maga volt Girard atya, a koreai misszió vezetője; személyesen jött ki köszönteni a hajóról leszállókat, akik igencsak kimerültek voltak. Miután szívélyes szavaival, cinkos mosolyával és egy-egy kézfogással újabb erőt öntött beléjük, két előkészített fogathoz vezette őket.

– Jöjjenek csak! Helyezzék magukat kényelembe, hamarosan ott leszünk már a misszió. Egyelőre néhány napig mindnyájan Szöulban maradnak; a legfontosabb most, hogy jól kipihenjék magukat. A továbbiakat majd ott megbeszéljük.

Paul minden fáradtsága mellett is nyugalmat érzett. Hosszú utazásuk második felében már hozzászokott a szeme a rengeteg fűzfához, a nedves levegőhöz, a koromfekete hajú és mandulaformájú, sötétbarna szemű emberekhez. Örült, hogy megérkezett, és bár pillanatnyilag legjobban arra vágyott, hogy végre kényelmes ágyban aludhassék és jóllakhassék egy többfogatós ebédből, bátorító izgalommal várta azt is, hogy új munkájának, új életének elébe nézhessen, és nem zavarta az a sejtés sem, hogy az itteni ágyak nem az eddig megszokott európai kényelmet elevenítik majd fel, és hogy nem kevés időnek kell eltelni, amíg a koreai fogásokat ugyanolyan jóízűen tudja majd fogyasztani, mint az otthoniakat.

– Hát ez az a bizonyos ország!... – báméskodott őszinte érdeklődéssel Louis Melin, poggyászát cipelve. – Olyannak néz ki, mint Kína... hanem ezeknek, ha lehet, még annál is kisebb a szemük...

Elmosolyodtak mind a haton, aztán szótlánul követték tovább az öreget a fogatokhoz, beültek és elindultak. A folyóparti kikötőt elhagyva hamarosan a nagyváros utcáin találták magukat. Emeletes házakat itt is, mint azt már Ázsiában megszokták, alig-alig lehetett látni, az út pedig igen döcögős volt. Párizshoz képest hatalmas falnak tetszett az egész, a hemzsező embereknek pedig igencsak megakadt a szemük a furcsa fehér népségen.

A misszió főépülete, ahová megérkeztek, egy egyemeletes, helyi stílusban épült ház volt, a sarkaknál felkandarodó tetővel, túlnyomórészt fából. Három vendégszobát készítettek elő számukra. Paul nem tudta nem észrevenni és megjegyezni magának, hogy milyen szegényesen díszített volt ez a hely egyházi épület léte. A falak nem roskadoztak szenteket és üdvtörténeti eseményeket ábrázoló festményektől és feszületektől, mint ahogyan otthon megszokta. Lent, a bejárati ajtó fölött lógott egy kicsi, egyszerű feszület, amelyet odahaza talán a legszegényebb remeték akasztanak cellájuk sivár falára. A folyosó egészen üres, még szőnyeg sem volt a padlón; mint később megtudta, errefelé nem is szokás a fapadlóra szőnyeget tenni. Csomagjaikat szótlánul elvette egy bennszülött segéd, aki megszeppent tisztelettel hajolt meg előttük; nem bírta el mindet egyszerre, de addig mutogatott, amíg mind otthagyták neki, majd csak elviszi őket szerre.

Első dolguk volt, hogy néhány perces csendes hálaadásra a kápolnába vonuljanak. Paul és fiatal paptársai Európában, Oroszországban, de még Kínában is csak pompás, festményekkel díszített templomokat láttak; ilyen egyszerűen berendezett még soha. Nem volt ott szinte semmi azon kívül, amit a liturgia föltétlenül megkövetel: egy alig díszített faoltár, alig díszített tabernákulummal, feszülettel, gyertyákkal, egy litográfiával készült Xavéri Szent Ferenc-képpel, ami

oltárkép gyanánt az oltár fölé a falra volt akasztva, tíz szék két sorba rakva, a sarokban egy állványon kisebb Szűzanya-szobor, az ajtó mellett egyetlen, kicsi szenteltvíztartó. Térdeplő híján a földre térdeltek; szokatlan volt ebben a környezetben imádkozni. Nem volt itt kényelem és fényűzés, mégis, tudták, itt is Krisztus áldozata újra meg újra éppen úgy megelevenedett, mint Párizsban a Notre Dame-ban, éppen olyan hatalmas és csodálatos kegyelmeket osztott e szerény szobácskában, mint Róma bazilikáiban; és itt, egy ilyen szerény kápolnában táplálta missziózó szolgálait, napról napra új erőt adva nekik ahhoz a hatalmas küldetéshez, ami miatt idáig jöttek.

Paul ismét arra gondolt, hogy jókora változásokon fog ő itt, Koreában átesni. Lám, meg kell szoknia szentképek nélküli, kicsiny kápolnában imádkozni, Istenhez emelni lelkét anélkül, hogy évszázados festett üvegeken beáramló fény feledtetné el vele egy csapásra a mindennapi földi gondokat.

A szobájukba mentek, és végre kinyújtozhattak egy időre, rendbe szedhették magukat. Ám az evésre még mindig várni kellett: hamarosan vesperásra szólt a csengő. Az imaóra után Alphonse, Louis, Paul és Robert sorban elvégezték a miséjüket a szerény faoltáron; ministráns híján a társak a nővérekkel és Girard atyával együtt adták a válaszokat.

A vacsora minden várakozást felülmúlt: francia módra volt elkészítve, és még desszert is volt. Hónapok óta nem ettek ilyet és ennyit; szinte már túl soknak is tűnt. Girard atya kedélyesen társalgott, a Társaság életéről, Európa helyzete felől, az utazás kalandjairól érdeklődött; semmin sem lepődött meg, mosolya mindig ott maradt az arcán, de csak keveset nevetett, összeszedett volt és alapvetően komoly. Mikor már úgy látta, hogy vendégei kibeszélték magukból mindazt, ami egy ilyen hosszú út során felgyűl az emberben, rátért a közös jövőjükre.

– Nagyon örülök, hogy itt vannak; nem győzők hálát adni, hogy újabb és újabb segítséget kapunk ehhez a nagy munkához. Mától én szolgálom önöket, engem kell keresniük minden kérdésben, minden ügyben, ami a missziót mint olyant érinti; Soeur Rose, Soeur Isabelle, önök, mint azt előzetesen megtárgyaltuk, a szülői iskolánál fognak dolgozni, a nővérek helyi közösségének tagjaként; engedelmességgel Marie Blanche főnövrnek, az iskola igazgatójának tartoznak. Holnaptól már a nővéreknél fognak lakni, reggeli után odaviszem önöket; a továbbiakat övele megbeszéljük. Tisztelendő uraim, ami önöket illeti, a következő a helyzet: a terveknek megfelelően a pyongyangi háznál fognak dolgozni; holnapután, szombat hajnalban indulnak. Az előjárójuk a távolság ellenére is én vagyok. Ez azonban sajnos nem minden; terveink, mi tagadás, megrázkódtak kissé. Néhány napja ugyanis szülői bennszülött katekétánknak, Sun atyának nyoma veszett. Bevallom, elég nagy megrázkódtatás volt mindannyiunk számára, de nem estünk kétségbe, és nem mondhatok mást, önöknek sem szabad;

mindenre fel kell lennünk készülve. Gyanítjuk, hogy politikai ügy van az eset mögött, egyesek fölöttébb dühösekre ránc, amiért idejöttünk. Imádkozunk érte, és reméljük, hogy még életben van, vagy legalábbis, hogy nem szenvedett túl sokat fölöslegesen. Nem feledkezhetünk meg azonban a munkájáról, amelyet valakinek ezután is el kell látni: egyelőre én magam folytatom, mivel én tudok legjobban koreaiul, de mivel ezernyi más dolgom is van, elengedhetetlen, hogy önök közül valaki mihamarabb átvegye. Ezért kérem, tekintsek szívügyüknek a nyelvórákat! Aki leghamarabb megfelelő előrelépést mutat majd, haladéktalanul Szoulba fog költözni.

–*folytatjuk*–

Léonie és Attila

Cseppkövek

Egy vízcsepp úgy döntött, lecseppen a barlang földjére. Példáját követték kis testvérkéi, s az évszázadok folyamán lehulló parányi cseppekből lassan két cseppkő kelt életre: a függő Sztalaktit és az álló Sztalagmit.

Sztalaktit törekeny volt, belsejében parányi csatornácskák húzódtak, amelyeken a vízcseppek haladtak, s építették őt. Fentről ereszkedett alá, a barlang mennyezetéről, az ábrándok világából. Büszke volt kecsességére, könnyedségére. Megközelíthetetlen volt, csak néha egy-egy apró denevér röppent fel a mennyezetre, s pihent meg mellette.

Sztalagmit a barlang földjéről nőtt felfele. Tömör volt, nem volt szüksége törekeny bensőre ahhoz, hogy növekedhessen, hogy a vízcseppek át tudjanak haladni rajta, hiszen a fentről lecsepegő víz által hozott kalcitból épült fel. Az ésszerűség talajáról indult, növekedett felfele, az ábrándok világa fele.

Mindketten lassan nőttek. Néhány tizedmilliméternyit évente. Kezdetben nem vettek tudomást egymásról. Hiszen olyan nagy volt közöttük a távolság. Nem is volt szükségük egymásra, elegek voltak önmaguknak. Csak nőttek kijelölt útjukon, s nem is tudták, hogy mindketten ugyanazokból a vízcseppekből táplálkoznak.

Körülöttük úgy a mennyezeten, mint a földön számos kis sztalagmit és sztalaktit növekedett. Némelyek hamarabb elkezdték életútjukat, így nagyobbak voltak, míg mások később jelentek meg, és csak egészen parányira sikerült megnőniük.

Évszázadok teltek el, és a cseppkövek csendben növekedtek. Egyszer csak a barlangból két cseppkő oly nagyon megnőtt, hogy összeértek. Ez sem zavarta őket, tovább folytatták növekedésüket, mígnem egy oszloppá forrtak össze, nem lehetett tudni, hogy hol ér véget a sztalaktit, és hol kezdődik a sztalagmit.

Példájukat számos más cseppkő követte, s nemsokára a barlang megtelt cseppkőoszlopokkal.

Sztalaktit ámulva figyelte függő cseppkőtársait, amint egyéolvadnak az álló cseppkövekkel. Kezdetben idegennek tűnt neki a gondolat, majd egyre jobban elborzadt tőle. Hiszen Sztalagmit a földről nő felfele, a mocsos földről, ahol néha emberek taposnak, parányi barlanglakó állatok túrnak. Semmi sincs meg benne a függő cseppkövek légies könnyedségéből, törekeny belsejéből. Irtózott attól, hogy egy szép napon majd nem lehet pontos határt húzni kettőjük közé: szeretetükben összeolvadnak, kölcsönösen építik egymást, s a belőlük születő cseppkőoszlopot.

Dühös volt a vízcseppekre, amelyek kiépítették azt a részét, amely Sztalagmit fele vonzódott. Úgy érezte, hogy ellenség él cseppkőtestében, amely olyasmire vágyik, amit ő sohasem akart elérni. Nehezen tudta elfogadni, hogy testének részei nem egymás ellenségei, hogy amit ő valójában ellenségnek tekint, az adja a lehetőséget és az erőt a növekedésre. Cseppkőteste csúcsa teszi lehetővé nemcsak Sztalagmit fele való közeledését, hanem teljes lényének fejlődését. Ezért, ha nem akarja, hogy torz cseppkővé nőjön, békét kell kötnie minden porcikájával, elfogadva és kordában tartva azok vágyait.

Sztalagmit kíváncsian tekintett a felette függő cseppköre. Bár tetszett neki Sztalaktit, bosszantotta, hogy a közösen alkotott cseppkőoszlopban Sztalaktit része sebezhető lesz, hisz belül üreges. Vágyott önfeledten feloldódni Sztalaktittal együtt, egy cseppkőtestté lenni.

Az idő tovább telt, minden vízcseppel egyre közelebb kerültek egymáshoz. Idővel megbarátkoztak a gondolattal, hogy egy cseppkőoszlopot kell alkotniuk. Ezt a példát látták testvéreikben, erre vágyott minden kis cseppkő. Számolták a cseppeket, várták a pillanatot, amikor már nem Sztalaktit és Sztalagmit lesznek, hanem Sztalagnát, a cseppkőoszlop.

Bár sokáig kellett várniuk egymásra, amíg képesek voltak összeérni, várakozásuk megszülte gyümölcsét. Csúcsaik összeértek, és egy újabb cseppkőoszlop született. Ezentúl már az idők végezetéig együtt nőttek, vastagodtak, és díszére váltak a barlangnak. Sztalagnát a barlang mennyezetéről nőtt le, magába foglalta Sztalaktit szépségét, törekenységét, bonyolult szerkezetét, ábrándjait; és a barlang talajáról emelkedett fel Sztalagmit tömörségével, erejével és okosságával.

Nagy Lilla

Viccek

– Mi a legkedveltebb téli sport?

– ???

– A hosszútávfutás.

☺

– Jean, kérem, öntözzön meg!

– Minek, uram?

– Ki akarok kelni magamból!

☺

Egy autós elgázol egy gyalogost, aki súlyosan megsérül. Pár hónap múlva a bíróságon, az áldozat által indított kártérítési per tárgyalásán találkoznak.

– Tisztelt bíróság – kezdi az autós védőügyvédje. – Kérem, vegyék figyelembe, hogy ügyfelem harminc éve vezet balesetmentesen!

Erre feláll a felperes ügyvédje:

– Tisztelt bíróság! Ha ennyit számít a gyakorlat, kérem, vegyék figyelembe, hogy ügyfelem már ötven éve gyalogol balesetmentesen!

☺

Pistikét a suliról faggatja a szomszéd néni:

– És melyik a kedvenc tárgyad az iskolában?

– A csengő.

☺

Tanárnő Pistikének:

– Pistike! Mondj egy névelőt és egy személyes névmást!

– Ki, én???

☺

Egy skót odamegy a taxishoz:

– Mennyi pénzbe kerül innen a Kossuth utcáig?

– Kb. 2000 forint.

– És mennyibe kerül a csomagszállítás?

– Azért nem kell külön fizetni.

– Akkor kérem vigye el ezt a három csomagot a Kossuth utca 18.-ba. Én majd megyek gyalog.

☺

Egy nő bemegy a zöldségeshez, és kér két kiló szőlőt.

– A férjemnek viszem, tudja, nagyon szereti. A szőlő nem tartalmaz semmi mérgező anyagot?

– Nem, asszonyom, azt a patikusnál vehet rá.

☺

Azt mondja a strandon a feleség a férjének:

– Képzeld, drágám, majdnem befulladtam a medencébe! Az úszómester mentett ki.

– Tudom, az előbb volt itt bocsánatot kérni.

Utazás az olasz nyelv világába

La storia di Francesco di Assisi*

1^a lezione

Mi presento: sono Francesco.

Sono nato ad Assisi otto secoli fa, e anche se sono trascorsi ottocento anni, qualcuno mi ricorda ancora.

Mi commuove sempre il pensare che qualcuno si ricorda ancora di me Francesco, figlio di Pietro da Bernardone e di Pica. La mia madre era bella, dolce ed aveva tanta fede.

Il babbo voleva indirizzarmi verso una vita di ricchezza, ma io amavo la semplicità e la natura.

Il denaro mi diceva poco. I veri valori per me erano la bellezza, il canto, l'amicizia, la gloria soprattutto la gloria. Con soldi di mio padre e il buon gusto di mia madre attraversai la mia infanzia, studiando poco e facendo altrettanto. Tutto il paese mi lodava. Con i soldi che avevo potevo comprare quello che volevo e divertirmi come volevo. Ero il capo del gruppo dei miei amici, il più elegante, il più vivace, il più splendido... mi chiamavano IL FIORE DEI GIOVANI!

Aplicazione pratica: să învățăm împreună cu Francesco să ne prezentăm, completând spațiile libere cu cuvintele din text:

SONO (sunt) ..... HO (am)..... ANNI (ani).

SONO NATO A (m-am născut la).....

I MIEI GENITORI SONO (părinții mei sunt):.....

LE COSE CHE MI PIACCIONO FARE DI PIÙ SONO: (lucrurile care îmi plac mai mult să le fac sunt).....

CON I MIEI SOLDI (cu banii mei): .....

Un po' di grammatica:

Pronumele personal + verbul A FI (timpul prezent):

IO sono = eu sunt

TU sei = tu esti

EGLI è = el/ea este

NOI siamo = noi suntem

VOI siete = voi sunteți

LORO (ESSI) sono = ei sunt

Gabi

* Pentru a ușura înțelegerea textului puteți accesa dicționarul on-line de limba italiană <http://olaszmagyar.dicfor.com/>, iar pentru corectarea exercițiilor sau pentru ajutor suplimentar ne puteți scrie pe adresa de e-mail a revistei: kpoverello@yahoo.com.

Egy Anyáról szól

Annyi gyermeke volt, mint a rostán a lyuk. S még Eggyel több.
Egyformán szerette őket. Mind. Pockot, borzot, tölgyfát, almát, ...
nefelejcsét, s azt az *Egyet* is – az embert.

Ó, Földanya, ki szépre, nagyra felneveltél, légy hozzánk türelmes!

„... Áldjon, Uram, mi Földanya-nénénk,
ki tart és táplál minket, hogy megélnénk,
ki füvet hajt és gyümölcsöt terem és sok színes
virággal élénk...”

J.

Szerkesztés: Ötvös Réka

Tördelés: Nagy Lilla

Korrektúra: Kántor Emese

E-mail címünk: kpoverello@yahoo.com